

TEORIE MOLEKULOVÝCH ORBITALŮ (MOLEKULY AH₂, AH₃, AH₄),

ÚVOD DO SYMETRIE

Úkol č. 9.1 (Opakování – molekula H₂)

Načrtněte interakční diagram MO pro molekulu H₂ (bodová grupa $D_{\infty h}$). Jaké MO vzniknou a jaký bude jejich počet? Doplňte příslušný počet elektronů, vypočtěte řád vazby, doplňte symetrické nálepky vzniklých MO a naznačte prvky symetrie (E , C_n , σ , ...)

Úkol č. 9.2 (Molekula H₃⁺)

Uvažujme molekulu H₃⁺. Načrtněte dvě možné struktury (se symetrií $D_{\infty h}$ a D_{3h}) této molekuly, přičemž pro každou z nich nakreslete interakční diagram MO. Doplňte počet elektronů a oba diagramy porovnejte. Náповěda: Diagram MO sestavte z fragmentových, kdy jeden fragment je tvořen H₂ a druhý H.

Úkol č. 9.3 (Molekuly typu AH₂ s rozdílnou symetrií)

O vodě se říká, že má dva nevazebné elektronové páry, ale jak tomu je doopravdy? Nakreslete diagram MO vody H₂O (C_{2v}) a hydridu berylnatého BeH₂ ($D_{\infty h}$) z fragmentových orbitalů, které jsou tvořeny fragmenty H₂ a fragmentovými AO daného prvku. Doplňte počet elektronů, symetrické nálepky a obě molekuly porovnejte (energie MO, složení a případně reaktivita). Uveďte další příklady molekul odpovídající těmto bodovým grupám.

Úkol č. 9.4 (Molekuly typu AH₃ s rozdílnou symetrií)

Amoniak NH₃ je typickým příkladem molekuly se symetrií C_{3v} . Naproti tomu hydrid boritý je krásným příkladem molekuly se symetrií D_{3h} . Nakreslete diagramy MO pro obě molekuly, doplňte počty elektronů, symetrické nálepky a obě molekuly porovnejte (energie MO, složení a případně reaktivita). Náповěda: Využití fragmentových orbitalů H₃ a fragmentových AO daného p -prvku. Uveďte další příklady molekul odpovídající těmto bodovým grupám.

Úkol č. 9.5 (AH₄ v symetrii T_d)

Na střední škole jste se učili, že v molekule methanu CH₄ (bodová grupa T_d) při hybridizaci dochází k energiovému sjednocení orbitalů a vznikají tzv. sp³ hybridní orbitály. Nakreslete diagram MO pro tuto molekulu, doplňte počet elektronů a symetrické nálepky a rozhodněte, do jaké míry toto tvrzení koreluje s interpretací na základě diagramu MO.

Tabulky charakterů

C_{2v} ($2mm$)	E	C_2	$\sigma_v(xz)$	$\sigma'_v(yz)$		
A_1	1	1	1	1	z	x^2, y^2, z^2
A_2	1	1	-1	-1	R_z	xy
B_1	1	-1	1	-1	x, R_y	xz
B_2	1	-1	-1	1	y, R_x	yz

C_{3v} ($3m$)	E	$2C_3$	$3\sigma_v$			
A_1	1	1	1	z	$x^2 + y^2, z^2$	
A_2	1	1	-1	R_z		
E	2	-1	0	$(x, y)(R_x, R_y)$	$(x^2 - y^2, 2xy)(xz, yz)$	

D_{3h} ($\bar{6}$) $m2$	E	$2C_3$	$3C_2$	σ_h	$2S_3$	$3\sigma_v$		
A'_1	1	1	1	1	1	1	$x^2 + y^2, z^2$	
A'_2	1	1	-1	1	1	-1	R_z	
E'	2	-1	0	2	-1	0	(x, y)	$(x^2 - y^2, 2xy)$
A''_1	1	1	1	-1	-1	-1		
A''_2	1	1	-1	-1	-1	1	z	
E''	2	-1	0	-2	1	0	(R_x, R_y)	(xy, yz)

T_d ($\bar{4}3m$)	E	$8C_3$	$3C_2$	$6S_4$	$6\sigma_d$		
A_1	1	1	1	1	1	$x^2 + y^2 + z^2$	
A_2	1	1	1	-1	-1		
E	2	-1	2	0	0	$(2z^2 - x^2 - y^2, \sqrt{3}(x^2 - y^2))$	
T_1	3	0	-1	1	-1	(R_x, R_y, R_z)	
T_2	3	0	-1	-1	1	(x, y, z)	(xy, xz, yz)